

Un president accidental?

El dia 20 de gener George Walker Bush jurarà damunt la Bíblia com a 43è president dels EUA. Les protestes anunciades contra aquesta cerimònia són només una petita part d'una legislatura molt complicada per un dels polítics menys valorats de la història dels EUA.

Lara què!". Aquesta podria ser la frase que passarà pel cap de George Walker Bush quan el matí del dissabte 20 de gener es miri a l'espill abans d'afaitar-se. I és que un cop venjada la humiliació que Clinton inflingí a l'honor familiar el 1992, quan derrotà el pare Bush, sembla que ja no quedin motius per ser president. No és cap secret que Bush hereu ha dit més d'una vegada que ser president no ha estat mai cap obsessió per a ell. I més ara, amb el panorama tan fosc que se li presenta. L'economia comença a fer figa, el Congrés està terriblement dividit, igual que el país, i alguns perdedors, com la comunitat negra o el partit demòcrata, tenen especials ganes que Bush fill fracassi.

L'únic avantatge de Bush és precisament la poca confiança en les seves dots presidencials que desperta en la pràctica totalitat del país. "Les expectatives de la gent són molt baixes. Bush és vist com un líder dèbil en unes circumstàncies

molt difícils i qualsevol cosa que aconseguixi superarà tota expectativa", assegura l'historiador americà Allan Lichtman.

Però qualsevol cosa, per molt insignificant que sigui, a Bush li costarà sang suor i llàgrimes. Les dues cambres del Congrés estan més dividides que mai. La Cambra de Representants està controlada pels republicans, però només els separen 9 escons dels demòcrates (221 a 213). I pel que fa al Senat la rasa està exactament a la meitat, 50 a 50. En aquest cas el vice-president Dick Cheney és qui té el vot d'or per a trencar els empats. Tanmateix la presència de Cheney no significa que els republicans faran el que voldran, ja que en aquesta cambra un bon nombre de decisions, com l'aprovació d'un jutge al Tribunal Federal, s'han de prendre amb majories de 60 senadors. A més un primer gest dels republicans ha estat accedir a la paritat en els comitès del Senat, cosa que pot servir als demòcrates per frenar les

Tots els homes i dones del president

George W. Bush ha creat, amb l'ajut del seu pare, un gabinet dels més diversos que s'han vist als EUA. Els conservadors durs, però, hi pesen més que els moderats.

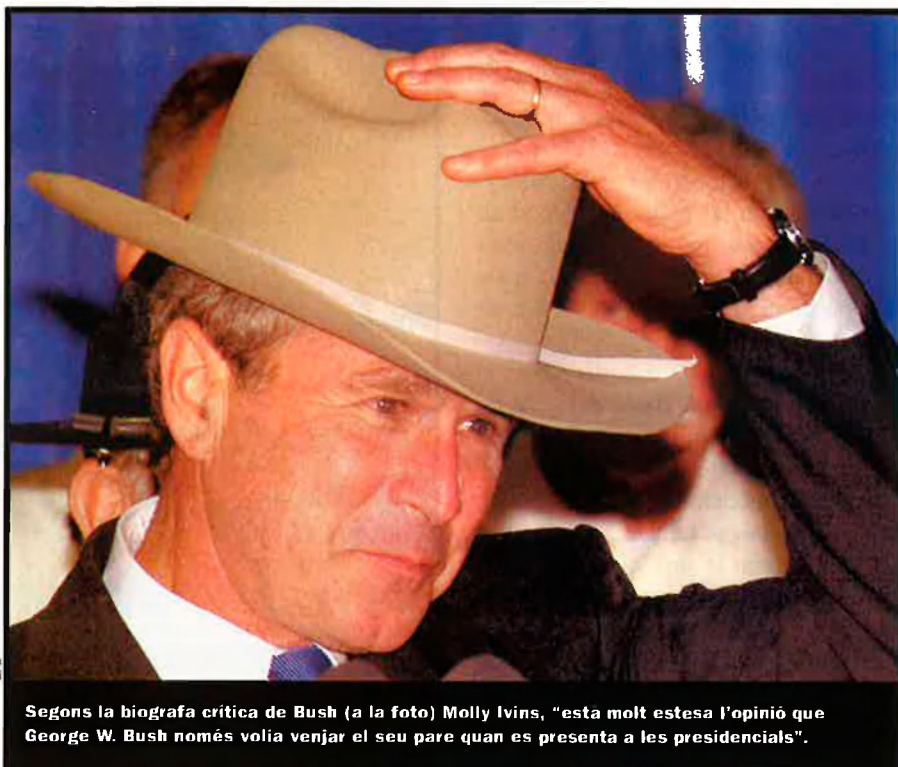
Vice-president: Richard 'Dick' B. Cheney, 59 anys, conservador dur. Treballà amb Gerald Ford i Bush, amb qui va fer d'estrateg a la guerra del golf Pèrsic. Ha patit tres atacs de cor. És molt respectat per tots els sectors del Partit Republicà, que ja el veuen com una mena de primer ministre per la influència que té sobre Bush fill. S'haurà d'entendre amb Rumsfeld, Powell i Rice a l'hora de definir el paper militar d'EUA al món.

Secretari d'Estat: Colin Powell, afroamericà, conservador moderat, 63 anys. Veterà del Vietnam i un dels generals amb més condecoracions del país. Durant els anys vuitanta i noranta va estar al servei de Reagan i de Bush pare com a conseller de seguretat nacional. Heroi de la guerra del Golf, on va aturar Saddam i també els mitjans de comunicació. Més buròcrata que estrateg, és partidari d'endurir l'acció contra els països que prestin el seu suport al terrorisme i que fabriquin armes nuclears. També dóna suport a un gran sistema antimíssils. És partidari de la discriminació positiva i de no penalitzar l'avortament. El seu fill Michael, molt partidari del lliure mercat, també tindria algun càrrec, però en política tecnològica.

iniciatives republicanes, emparant-se en qüestions de procediment.

Màgic bipartidisme. La paraula màgica per a desbloquejar aquesta situació és "bipartidisme". Bush ja n'ha fet bandera i són molts els demòcrates i republicans que ara l'han incorporada al seu vocabulari. El que cal veure és què entén cadascú per "bipartidisme": o un govern que faci polítiques centristes, o un govern que inclogui demòcrates, o que al Congrés s'aviciïn els demòcrates conservadors, els anomenats *blue dogs*.

Però la realitat, de moment, és ben lluny de qualsevol d'aquestes accepcions. Bush ha nominat un gabinet ple de conservadors durs, amb un demòcrata en una posició de baix nivell, i que ja ha tingut el primer revés. Poc després d'anunciar Linda Chavez com a secretària de Treball es va saber que aquesta hispana ultraconservadora havia infringit les lleis d'immigració acollint una guatemalenc sense papers per a fer feines domèstiques. L'escàndol es va afegir a les dures crítiques al conservadorisme de Chavez, i aquesta va rebutjar el càrrec ràpidament. Però encara hi ha nominats del nou equip de Bush que són molt mal vistos pels demòcrates, com el fiscal general John Ashcroft, la secretària d'Interior Gale Norton, el secretari d'Energia Sam Abraham o el secretari de Sanitat Tommy Thomson. Els nomenaments de Defensa i Exteriors també són vistos com un retrocés a la guerra freda.

Segons la biografia crítica de Bush (a la foto) Molly Ivins, "esta molt estesa l'opinió que George W. Bush només volia venjar el seu pare quan es presenta a les presidencials".

Però no hi fa res que Bush sigui tan tímid a l'hora de fer realitat les seves proclames d'unió del país i els seus polítics. Els demòcrates saben que paradoxalment quasi tenen la paella pel mànec. A més de saber que al Congrés poden posar pals a les rodes del projecte Bush si és massa dretà, també els donen forces les previsions per a les eleccions parcials del 2002. En aquests comicis és molt probable que els demòcrates prenguin als republicans la majoria que ostenten a les dues cambres. A aquesta

perspectiva engrescadora s'hi afegeixen les ganes de revenja que es respira en el partit demòcrata després que el Tribunal Suprem optés per aturar el recompte de vots a Florida i concedís així la victòria a George W. Bush. Unes ganes que s'inflaran encara més el dia que els mitjans de comunicació que estan recomptant, extraoficialment, els vots de Florida, anunciïn que qui en tenia més era Al Gore. Més frustració per a carregar les piles, doncs. "Els demòcrates estan més units que mai. Estan colèrics, en plena

Secretari de Defensa: Donald Rumsfeld, directiu de la indústria farmacèutica. És partidari d'una gran despesa en l'exèrcit i en el programa de míssils de Bush. Ha estat molt temps fora de la política, però encara és un bon negociant. Ha treballat en quatre administracions republicanes i va ser secretari de Defensa amb Gerald Ford.

Consellera de Seguretat Nacional: Condoleezza Rice, afroamericana, 46 anys, conservadora moderada. És professora de ciències polítiques a la Universitat de Stanford. Va dirigir la política de seguretat per a l'URSS i l'Europa de l'Est. La seva tesi la va dirigir el pare de Madeleine Albright. És partidària de primar els interessos dels EUA, especialment al golf Pèrsic. És consellera d'administració de diverses empreses, com Chevron, amb forts interessos petrolífers. Vol que l'exèrcit serveixi per fer accions ràpides però no per mantenir la pau enlloc.

Fiscal general: John Ashcroft, ultraconservador, és especialment contrari a l'avortament, al control d'armes i a discriminar positivament homosexuals i minories. Ha estat dues vegades governador de Missouri. Va perdre l'elecció al Senat contra el demòcrata Mel Carnahan, que va morir durant la campanya. És molt discutit pels demòcrates.

Secretària d'Interior: Gale Norton, defensora aferrissada de la propietat privada, contrària a la creació de reserves naturals. Va treballar a l'administració Reagan. Com a fiscal general de Colorado va practicar, igual que Bush fill a l'estat de Texas, una política de deixar fer a les empreses més contaminadores.

Secretari del Tresor: Paul O'Neill. Republicà moderat i president de la multinacional de l'alumini Alcoa. Ha treballat

forma i optimistes per al 2002 i 2004. Per què, doncs, comprometre's amb els republicans?", es pregunta Thomas Mann, políticòleg de la Institució Brookings.

Els sectors demòcrates més esquerans es freguen les mans: per fi podran desbocar-se, ara que ja no deuen obediència a un president amb qui compartien partit però que més aviat era de centre.

L'enemic a casa. Bush, però, ha de tenir molta més por del seu partit que no pas dels demòcrates. Les tensions entre republicans moderats i ultres el poden afectar molt negativament.

Bush ha forjat la seva carrera política meteòrica amb el suport de la ultracristiandad, primer texana i després de tot el país. I no és que ell sigui un talibán de la puresa dels estats del sud, ja que en el balanç de la seva acció de govern hi surten guanyant els rics i amos de grans indústries més que no pas els vigilants de l'estricta moral *kukluxklaniana*. Això sí, mentre Bush va ser governador, aquest darrers van ser molt tinguts en compte a l'hora de fer discursos. Actes de contrició, pregàries, i conferències públiques eren freqüents al Texas de Bush. Per exemple, Molly Ivins, biògrafa crítica de Bush, recull una xerrada de l'ara president sobre la virtut de la castedat i la promoció entre els joves no verges d'assolir una "segona virginitat" a base de l'abstinència. Per acabar de convèncer els més fonamentalistes de la

Republicans i demòcrates coincideixen a defensar el rearmament de l'exèrcit i un sistema de defensa antimíssils, la diferència està en l'envergadura que han de tenir.

seva fe de ferro, Bush es fa acompanyar del telepredicador James Robinson, que li dona l'ISO 2000 del ram.

Tant si han estat enganyats com si van veure en Bush l'única oportunitat d'arribar a Washington, els conservadors més durs, sobretot socialment, creuen que ha arribat el seu moment. En aquests vuit anys de regnat de Clinton-Satanàs han tingut temps de fer una llista molt llarga de canvis pendents.

Al Congrés, Bush tindrà en Tom DeLay el líder republicà que encapçala els qui volen que Bush apliqui el programa conservador anunciat, sense cap retallada. DeLay, conegut com "el martell", és

un ferm partidari d'eliminar l'avortament, d'una gran retallada d'impostos i de reduir la despesa en programes socials, i no té cap intenció d'aturar-se a contemporitzar amb els demòcrates, per molt moderats que puguin ser alguns.

Però si a la dreta del Partit Republicà hi ha DeLay, a l'esquerra hi ha John McCain. Aquest veterà del Vietnam, que va perdre les primàries amb Bush, està obsessionat a reformar el finançament de les campanyes electorals. I de moment diu que ja té el suport dels demòcrates i republicans necessaris per a canviar la llei. Aquest control sobre els diners electorals fa pànic no només

en les administracions de Nixon i Ford al costat de Cheney i d'Alan Greenspan, de qui és un gran amic. O'Neill s'entén bé amb Lawrence B. Lindsey, l'ideòleg del programa econòmic de Bush, i que continuarà assessorant el nou president.

Secretària de Treball: Eliane Chao, sino-americana. Ex-directora de les missions de Cooperació dels EUA. Primera xinesa que ocupa aquest lloc. Ex-vice-secretària de Transport en l'administració Bush pare.

Secretari de Transport: Norman Mineta, 69 anys, japonès-americà, demòcrata, la família del qual va ser detinguda i empresonada durant la II Guerra Mundial als EUA. Al juliol fou nomenat secretari de Comerç per Clinton. El seu fort és l'alta tecnologia i està molt vinculat a la indústria d'aviació.

Secretari d'Energia: Spencer Abraham, 48 anys, libano-americà, ultraconservador. Aquest ex-senador de Michigan és partidari de fer prospeccions petrolíferes a Alaska i favorable a la gran retallada d'impostos.

Secretari de Sanitat: Tommy Thompson, ultraconservador. És molt contestat pel seu abrandat antiavortisme demostrat ja quan era governador de Wisconsin. A diferència d'altres durs del partit, Thompson també defensa invertir més en sanitat per a nens, transport i formació laboral.

Secretari de Comerç: Don Evans. Petroler de Texas que ha donat molts diners a les campanyes de Bush.

Secretari d'Educació: Roderick Paige, 60 anys, republicà

Jesse Jackson ha denunciat les irregularitats dels vots a Florida.

com la gran retallada d'impostos o la privatització de les pensions. Entre les primeres propostes legislatives, sempre que no hi sigui la reforma de McCain, hi haurà la reforma de l'educació, la declaració dels drets dels malalts, una primera retallada d'impostos modesta i la reforma del sistema de votació, aquesta darrera obligada després de l'espectacle de Florida.

Irregularitats en els registres electorals, intimidació de la policia, material de votació defectuós són algunes de les denúncies que han fet diversos dirigents de minories, com l'afroamericà Jesse Jackson, i que van impedir a molta gent exercir un dret, que en el cas dels negres només fa 35 anys que tenen.

Precisament arran de les dificultats que van trobar per votar en aquell i altres estats, els líders de la comunitat afroamericana han posat el crit al cel i no deixaran que Bush tingui una legislatura tranquil·la. Ari Fleischer, la portaveu de la Casa Blanca, ha assegurat que Bush farà tot el possible per a esvair els greuges de les minories. I de fet les nominacions de Colin Powell i Condolezza Rice (vegeu requadre) en llocs clau del nou gabinet ja anaven en aquesta direcció. Però no sembla que això hagi de calmar gaire els ànims, perquè aquests dos noms ja formaven part de la campanya electoral republicana i només van atreure el 8% de l'electorat afroamericà que pogué votar. De fet, en mitjans de comunicació d'aquesta comunitat ja es comenta amb

ironia que George W. Bush només necessitava un vot de la comunitat afroamericana, el de l'únic jutge negre del Tribunal Suprem Federal, el conservador Clarence Thomas, el dia que van decidir que s'aturava el recompte de vots i guanyava el candidat republicà.

La comunitat afroamericana té previst de fer una gran manifestació el dia 20, quan Bush juri el càrrec. Però no només ells voldran advertir-lo. Sota el nom de Justice Action Movement s'han aplegat nombrosos grups que no comparteixen la manera de fer de l'ex-governador de Texas: antiracistes, ecologistes, indis, hispans, organitzacions antiglobalització, antiarmamentistes, pro-avortament, homosexuals, partidaris de l'abolició de la pena de mort, sindicats, feministes, pobres, palestins, portoriquenys, etc., es preparen pel "J20". Per fer-los front s'ha preparat un dispositiu de seguretat tres vegades més ampli que la darrera vegada que Clinton va jurar la presidència. Fonts de la policia preveuen que serà la manifestació més gran des de les protestes contra la guerra del Vietnam.

Davant de tot aquest clima, Bush i sobretot els seu equip hauran de fer mans i mànigues no només per desmentir els que ja el titllen de "president accidental", per com ha arribat a la Casa Blanca, sinó també per evitar que la legislatura no sigui accidentada i es quedi, com el seu pare, en un sol mandat.

Oriol Cortacans

a DeLay, sinó també al mateix Bush. Però si aquest rebutja la proposta de McCain per no alterar la dreta cristiana i els grans propietaris de multinacionals, s'enfrontarà a més de la meitat del país, que no entendrà com després de parlar de consens bipartidista no es pot avenir ni amb un personatge honest com McCain. A més, perdre la confiança dels republicans moderats, que són bàsics per atreure els demòcrates també moderats.

Reformes electorals i educatives.

Així les coses, Bush es guardarà de començar la legislatura amb temes forts

moderat. Va impressionar Bush com a superintendent de les escoles de Houston, per haver-hi millorat el nivell educatiu i haver-hi baixat la delinqüència a les escoles. Defensa un sistema de beques públiques per a dur els fills a escoles privades.

Secretària de Medi Ambient: Christine Todd-Whitman, 54 anys, republicana moderada. Governadora de Nova Jersey des de 1993, on va destacar per revitalitzar l'economia preservant els espais naturals. És vista amb recel per l'ala dura dels conservadors per les seves opinions favorables a l'avortament.

Secretària d'Agricultura: Ann Veneman. Ja va estar a l'administració de Bush pare en aquest departament. És la primera dona que el dirigeix. Els ecologistes temen el seu suport a les grans multinacionals agrícoles.

Portaveu de la Casa Blanca: Ari Fleischer, 40 anys, cap de premsa del senador per l'estat de Nou Mèxic Pete Domenici.

Consellera de la Casa Blanca: Karen Hughes, 45 anys, assessora en matèria d'imatge i comunicació. Famosa per la seva amplíssima atenció a la premsa en les anteriors campanyes de Bush. Ex-periodista de televisió. A la Casa Blanca Bush també comptarà amb els consells de Karl Rove, l'home que ha modelat políticament el nou president, i Andrew Card, de 53 anys, vinculat a la indústria automobilística. Va ser secretari de Transport amb Bush pare i també va servir en les dues administracions de Reagan. La troica de Hughes, Rove i Card és molt fidel a Bush, i probablement marcarà la política del nou gabinet, excepte en defensa i exteriors.